

HVC Nieuwsbrief

De HVC Nieuwsbrief wordt uitgegeven door de Historische Vereniging
Capelle aan den IJssel en verschijnt vier maal per jaar.

Leden van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel
ontvangen de Nieuwsbrief gratis.

De contributie van de vereniging bedraagt € 15,00 per jaar;
Voor 65-plus leden en CJP-leden bedraagt de contributie € 9,00 per jaar.

Redactieteam: Bram van Bochove, Jos Specht

Inhoud

1. Van de voorzitter,	pag. 2
2. Uitnodiging ledenvergadering 24 maart 2010	pag. 4
3. Notulen ledenvergadering 25 maart 2009	pag. 6
4. Financieel Jaarverslag 2009	pag. 8
4. Jaarverslag: HVC en het jaar 2009	pag. 10
6. Gesproken Geschiedenis: Schipper Verkaik	pag. 19
7. Bloemlezing uit het Notarieel Archief	pag. 26
8. Vragen van de Beeldbank	pag. 27
9. Wat ligt er op de planken van het Depot	pag. 28

Lijst van bestuursleden

Voorzitter	Mevr. A. van den Bremen	010 284 95 48
Secretaris/PR	Dhr. J.M. van Leest	010 458 65 05
Penningmeester/ Ledenadministratie	Mevr. A. Swets	010 450 68 83
Exposities/Voorlichting	Mevr. A. Scheffer	010 421 64 18
Facilitair Beheer	Vacature	
Educatie	Vacature	
Collectievorming en-beheer	Vacature	

*Het Historisch Museum aan de Bermweg 13, gevestigd in het
Jan Anne Beijerinckgemeal, is bereikbaar op tel. 010 - 450 00 80
Website: www.hvc-capelle.nl E-mail: hvc-capelle@hetnet.nl
ING-bank 4395118*

Bij de omslag:

De Dorpsstraat met rechts het pand nummer 105, uit het oosten.

Op de achtergrond de scheepswerf van A. Vuyk.

Tekening: C. Witter

Foto: Gemeentearchief Rotterdam

VAN DE VOORZITTER

Het jaar 2009 ligt achter ons.

Op de Algemene Ledenvergadering, die woensdag 24 maart a.s. wordt gehouden, kijken we terug. In deze Nieuwsbrief vindt u het inhoudelijk jaarverslag en de jaarrekening 2009. En we moeten de begroting 2011 vaststellen. Ook die treft u in deze Nieuwsbrief aan. Daarnaast vraagt de gemeente Capelle aan den IJssel ons een jaarplan 2011 te maken.

Vorig jaar hebben we het op de ledenvergadering erover gehad hoe het bestuur de leden het best op de hoogte kan brengen van de inhoud van zo'n jaarplan. We kwamen met elkaar tot de conclusie dat een dergelijk plan integraal opnemen in de Nieuwsbrief niet de voorkeur heeft: teveel bladzijden en het bevat bovendien allerlei informatie die de leden toch al kennen.

Maar hoe dan wel? Hieronder vindt u een probeersel.

Het geeft informatie op hoofdlijnen en dan met name de bijzonderheden.

Zowel voor het jaar 2010 als 2011.

2010

Onze speerpunten voor dit jaar zijn:

- * Het vrijwilligersbeleid verder ontwikkelen. Met name als gaat om de werking van vrijwilligers en de samenwerking met de Vrijwilligerswinkel Capelle.
- * De website vernieuwen.
- * Herstructurering ICT
- * Het meer structureel organiseren van lezingen en rondleidingen.
- * Nieuwe expositie over de 60-jaren – opening 11 september.
- * Open Monumentendag – 12 september – met als thema ‘De smaak van de 19e eeuw’.
- * Voorbereiden boek ‘Achter de toonbank en langs de weg, de kleine nering van Capelle aan den IJssel 1905-1965’ – wordt verwacht november 2011
- * Voorbereiden bijbehorende expositie ‘Ambulant en Middenstand’ – opening 10 sept. 2011.
- * Voorbereiden van de heropening van het Dief- en Duifhuisje als kleinste museum van Nederland – wordt verwacht in 2011.
- * Start voorbereiding 25-jarig bestaan HVC (1987-2012) - 2012

Daarnaast gaan de activiteiten van de verschillende werkgroepen gewoon door.

2011

Onze speerpunten voor dit jaar zijn:

- * Het verschijnen van het boek ‘Achter de toonbank en langs de weg, de kleine nering van Capelle aan den IJssel 1905-1965’ – november.
- * De bijbehorende expositie ‘Ambulant en Middenstand’ – opening 10 sept. 2011.

- * Open Monumentendag – 10 september – met als (voorlopig) thema ‘Herbestemming’.
 - * Heropening Dief- en Duifhuisje.
 - * Voorbereiding 25-jarig bestaan HVC (1987-2012) - 2012
- Daarnaast gaan de activiteiten van de verschillende werkgroepen gewoon door.

Het is niet uitgesloten dat er in de loop van 2010 nog één of meer speerpunten voor 2011 bijkomen. Dat is in de loop van 2009 ook gebeurd voor het jaar 2010. Vandaar ook dat ik niet alleen de speerpunten van het komend jaar vermeld, maar tevens die van het lopend jaar.

Op de ledenvergadering kunnen we deze speerpunten bespreken bij punt 5, begroting 2011.

Bestuursverkiezing / VACATURES!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Door de 70 vrijwilligers c.q. onbetaalde medewerkers van de HVC wordt hard gewerkt aan het realiseren van deze plannen. Maar dat kunnen ze alleen blijven doen als nieuwe mensen de gaten gaan opvullen die ontstaan als huidige medewerkers stoppen met een activiteit.

Dat is nu concreet aan de hand met de bestuursfunctie ‘Facilitair beheer’ en de functie van beheerder Museum. In de vorige Nieuwsbrief heeft Bram van Bochove u daar al over bericht.

Gelukkig is voor de functie van eindredacteur HVC-Nieuwsbrief een vervanger gevonden; Jos Specht gaat dit op zich nemen en daar zijn we heel blij mee!

Maar voor de functie van bestuurslid Facilitair Beheer en beheerder Museum heeft zich nog niemand gemeld. En het huidig bestuur kan dit er onmogelijk ook nog ‘even bijdoen’. Temeer omdat de bestuursfuncties Educatie en Collectievorming- en beheer ook nog steeds vacant zijn.

Dus een herhaalde dringende oproep: wie neemt het estafettestokje over????

Wie van u meldt zich aan voor de functie van beheerder Museum.

Wie van u meldt zich aan voor de bestuursfunctie Facilitair Beheer.

Het bestuur geeft graag verdere informatie over de inhoud van beide functies. Beide functies kunnen ook gecombineerd worden. Dat heeft Bram van Bochove ook gedaan.

En mocht u het wel iets lijken, maar schrikt een bestuursfunctie u af? Dan kunt u ook coördinator Facilitair Beheer worden. Naast het werk van beheerder Museum regelt u dan ook een aantal andere zaken, bijvoorbeeld als er iets speelt rond het Dief- en Duifhuisje. U maakt alleen geen deel uit van het bestuur van de HVC.

Toch nog even iets over het bestuur: wij zijn vooral een doe-bestuur; geen ein-

deloos-vergader-bestuur. Een bestuurslid wordt steeds voor 3 jaar gekozen. Na deze 3 jaar bepaalt u zelf of u er mee stopt of dat u doorgaat. Het feit dat de meeste bestuursleden langer blijven geeft wel aan dat het gewoon leuk werk is om te doen. We zijn een actieve vereniging, waar veel gebeurt – lees het jaarverslag – en waarvoor veel waardering is in Capelle; en onderling is de sfeer gezellig en gemoedelijk.

Echt, het proberen waard!

In elk geval wil ik Bram van Bochove op deze plek alvast hartelijk danken voor het vele werk dat hij als bestuurslid facilitair beheer / beheerder museum heeft gedaan. Vooral de restauratie van het J.A. Beijerinckgemaal en alles wat daarbij kwam kijken voor de HVC heeft veel van zijn tijd en aandacht gevraagd. Gelukkig is die klus nu achter de rug en kan Bram zich concentreren op zijn nieuwe klus, de herstructurering van de ICT binnen de HVC en een goede voortzetting van de Beeldbank. Bovendien heeft Bram aangegeven zijn opvolger graag met raad en daad bij te willen staan. Dus degene die het estafettestokje over neemt van Bram hoeft niet in het diepe te springen.

Na de bestuursverkiezing zal er een korte pauze zijn.

Hierna zal prof. Dr. Paul van de Laar, hoogleraar stadsgeschiedenis, voor ons een lezing verzorgen. In die lezing zal hij ingaan op hoe historische verenigingen kunnen omgaan met het vastleggen van de geschiedenis. Welke geschiedenis, hoe vergaren we die en hoe delen we die met anderen. Ook binnen de HVC spelen deze zaken. Dus het zal zeker een leerzame avond worden!

Het bestuur hoopt dan ook veel geïnteresseerde leden te mogen begroeten.

Allemaal tot ziens op 24 maart a.s.

Anneke van den Bremen, voorzitter

Het Dief- en Duifhuisje te midden van de bouwactiviteiten. De kade-muur voor de ingang is al gereed. Rechts het in aanbouw zijnde zorgcentrum "Rozenburcht".

UITNODIGING LEDENVERGADERING

Hierbij nodigen wij u uit voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering op woensdag 24 maart 2010 in de educatie ruimte van het Historisch Museum, Bermweg 13. Aanvang 19.30 uur. De educatieruimte is om 19.00 uur open.

Agenda

1 Opening door de voorzitter

2 Mededelingen

Berichten van verhindering.

Verdere mededelingen.

3 Notulen Algemene Ledenvergadering d.d. 25 maart 2009

Zie deze HVC Nieuwsbrief pagina 6

4 De HVC en het jaar 2009

Zie deze HVC Nieuwsbrief pagina 10

5 Financieel verslag 2009 / begroting 2011

Zie deze HVC Nieuwsbrief pagina 8

6 Verslag kascontrolecommissie 2009 en benoeming kascontrolecommissie 2010

7 Bestuursverkiezing

Op basis van het rooster zijn de volgende bestuursleden aftredend en direct herkiesbaar. Aftredend en herkiesbaar is: Secretaris/PR Joost van Leest en aftredend en niet herkiesbaar is: Facilitair beheer Bram van Bochove. Tegenkandidaten worden verzocht zich voor aanvang van de vergadering bij de secretaris te melden. Bestuursleden hebben een zittingsperiode van drie jaar.

Er zijn momenteel dus drie vacatures:

- Bestuurslid Collectievorming en -beheer: al bestaande vacature.
- Bestuurslid Educatie: al bestaande vacature.
- Bestuurslid Facilitair Beheer: nieuwe vacature
- Bent u geïnteresseerd in één van deze vacatures dan kunt u contact opnemen met de voorzitter.

8 Rondvraag

9 Sluiting

Pauze

10. Lezing

Na de pauze zal prof. Dr. Paul van de Laar, hoogleraar stadsgeschiedenis, voor ons een lezing verzorgen. In die lezing zal hij ingaan op hoe historische verenigingen kunnen omgaan met het vastleggen van de geschiedenis.

Na afloop is er alle gelegenheid om onder het genot van een hapje en een drankje meer informatie te verkrijgen en/of ideeën uit te wisselen.

De voorzitter:
Anneke van den Bremen

de secretaris
Joost van Leest

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING WOENSDAG 25 MAART 2009

Aanwezig waren: 39 leden. Afmelding is ontvangen van mevrouw J. van Berkel en de heren A.J. Damsteeg, C. Molenaar, T. Mulder, E.M. Nederlof, W. Rijkaart van Capelle en T. Verkaik.

1. Opening

De voorzitter Anneke van den Bremen opent de vergadering en heet een ieder van harte welkom in de nieuwe educatieruimte. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

De berichten van verhindering zijn vermeld in de aanhef.

Teun Verkaik ligt momenteel in een verpleegtehuis en Anneke van den Bremen vraagt de aanwezigen om de kaart te tekenen.

3. Notulen Algemene Ledenvergadering 26-03-2008

De notulen worden goedgekeurd na het aanbrengen van een drietal tekstwijzigingen.

4. Jaarverslag 2008

Buiten alle normale activiteiten is 2008 extra inspannend geweest door de restauratie/verbouwing van het gemaal. Met name Bram van Bochove heeft hieraan veel extra werk gehad en op het laatst was Joost van Leest daar ook nauw bij betrokken. Over het jaarverslag werden geen opmerkingen geplaatst, ter afsluiting kan men zeggen het was een hectisch maar ook een uitstekend jaar.

5a. Financieel jaarverslag 2008

Henk Gerritsen stelt een vraag over het positieve saldo van 9023,83, dat geheel gereserveerd is voor de herinrichting. Hij constateert hierbij een verschil van 2500,00. Geantwoord wordt dat dit een al bestaande reservering betreft. Het financieel jaarverslag 2008 wordt hierna goedgekeurd.

5b. Begroting 2010

Naar aanleiding van vragen van Arie Nobel legt Anneke van den Bremen uit dat in de gemeentelijke subsidie van 2010 de Open Monumentendag nu deel hiervan uitmaakt en aldus onderdeel vormt van de prestatieafspraken met de gemeente. De begroting 2010 wordt hierna goedgekeurd.

6. Verslag kascontrolecommissie 2008 en benoeming commissie 2009

De kascontrolecommissie bestaande uit Frans van Es en Rein Kraaij geeft haar fiat aan de penningmeester en vraagt applaus voor de goede financiële verantwoording. De kascontrolecommissie 2009 zal bestaan uit Rein Kraaij en Hans Heere, waarbij als reserve Anneke Maat zal fungeren.

7. Bestuursverkiezing

Anneke Scheffer en Anna Swets zijn volgens rooster aftredend maar direct herkiesbaar. Met algemene stemmen worden zij herkozen voor een periode van drie jaar. Voor de twee nog openstaande vacatures hebben zich geen kandidaten aangemeld. Anneke van den Bremen doet een oproep aan de aanwezigen om de openstaande bestuursfuncties te vervullen, om daarmee de geweldige druk van de overige bestuursleden te kunnen verlichten.

8. Rondvraag

Wim van den Bremen stelt voor om het activiteitenplan in het vervolg op de agenda te zetten, om daarmee meer inzicht en discussie daarover te verkrijgen. Anneke van den Bremen gaat hier wat dieper op in en peilt diverse meningen daaromtrent. Ger Mulder stelt voor om in de 1e nieuwsbrief van het jaar kort verslag over de activiteiten te geven.

Paul Weijling vraagt wat er met de donatie van Restaurant China wordt gedaan. Anneke van den Bremen geeft aan dat zodra de educatie volledig in bedrijf zal zijn, de gasten van het restaurant die een donatie hebben gedaan uitgenodigd zullen worden om met eigen ogen te kunnen zien wat er met hun donatie is gedaan.

9. Sluiting

Anneke van den Bremen sluit de vergadering en last hierna een korte pauze in.

10. Pauze

11. Presentatie

Na de pauze wordt John Tammel geïntroduceerd als de coördinator van de restauratie/verbouwing van het gemeal. Hij schetst hoe één en ander verlopen is en geeft aan dat het einde bijna bereikt is.

In grote trekken bevatte het plan tot restauratie/verbouwing 3 punten:

- 1 Educatief centrum operationeel maken
- 2 Restauratie van het gebouw en waterstaatkundige werken
- 3 Het bereiken van een vriendelijker toegang

De officiële opening is gepland op 11 september 2009.

Hij nodigt eenieder uit om het gebouw te bekijken.

Tot slot als antwoord op de vraag wat er met het buitengebeuren gaat geschieden, geeft John Tammel aan dat het in de toekomst de bedoeling is dat het als museum in gebruik genomen gaat worden

11. Einde

Onder het genot van een drankje en hapje wordt nog even met elkaar nagepraat.

De voorzitter:
Anneke van den Bremen

de secretaris
Joost van Leest

FINANCIËEL VERSLAG OVER HET JAAR 2009

Balans per 31.12.2009

Bezittingen	2008	2009	Schulden	2008	2009
Kas	171,02	625,74	Eigen vermogen	11014,17	11014,17
ABN-bank	7786,64	0,00	Res. publicaties	9865,67	8442,29
ING-rekening	22207,99	8584,64	Res. exposities	3000,00	3000,00
ING-renterek.	18496,68	14690,80	Res. ond/inr.musea	2500,00	5000,00
Voorr.boeken	2180,00		Res.collectiebeheer	1000,00	
Te ontvangen		11018,14	Res. ict.	1000,00	5000,00
Kruisposten		3841,90	Res. educatieruimte	22270,00	
			Res. 25 jaar HVC		1729,76
			Nog te betalen		4575,00
			Kruisposten	191,66	
Totaal	50842,33	38761,22	Totaal	50842,33	38761,22

Resultatenrekening per 31.12.2009

Uitgaven		Inkomsten	
Onderh./inr. musea	8204,27	Subsidie gemeente	24375,00
Huur	4415,38	Projectsubsidie gemeente	1753,00
Gas/elektra/water	3575,41	Stimuleringsbijdr. vrijw.	2530,00
ICT	3105,00	Contributie	5768,00
Alarm/telefoon/internet	2079,31	Educatie	1565,00
Nieuwsbrieven	2719,15	Giften	466,60
Collectievorming /beheer	302,65	Rente	1239,77
Educatie	559,02	Overige inkomsten	838,37
Exposities	742,02	<u>Reserveringen</u>	<u>15041,07</u>
Monumentendag	1464,30	Subtotaal	53576,81
Bestuur/kantoorkosten	1726,56		
Consumpties	670,72		
Vakbladen/lidmaatschap	158,64		
Waardering vrijwilligers	2544,50		
Scholing vrijwilligers	26,20		
PR	1964,20		
<u>Renovatie kosten</u>	<u>19319,48</u>		
Subtotaal	53576,81		
Inkoop boeken	9233,61	Van Cappellen Stichting	2000,00
Publicatiekosten	11912,32	Verkoop boeken	19412,55
Reservering publicaties	756,62	Publicatie inkomsten	490,00
Totaal	75479,36	Totaal	75479,36

Toelichting op de balans:

- Om goedkeuring te krijgen van de gemeente zijn op de balans van 2008 de bedragen voor de reserveringen voor Onderhoud/inr. musea en Educatieruimte gewijzigd in respectievelijk € 2500,00 voor de musea en € 22270,00 voor de educatieruimte.

- Bij de reservering publicaties is de voorraad boeken afgeschreven en het positief saldo van de boekverkoop bijgeschreven.

- De reserveringen collectiebeheer en computer/software zijn samengevoegd tot reservering ICT

Toelichting op de resultatenrekeningen de begroting:

- Bij de subtotalen zijn de bedragen vermeld welke behoren bij de prestatieafspraken met de gemeente voor het verkrijgen van de jaarlijkse subsidie.

Begroting voor 2011

Inkomsten	2010	2011	Uitgaven	2010	2011
Subs. Gemeente	24375	24750	Instandhouding musea		
Contributie	5500	5700	--onderh./inr musea	3000	4200
Gem. stim.vrijw.	2500	2800	--huur	4500	4500
Educatie	1000	1500	--gas/elektra	5500	5500
Giften	1500	500	--verzekering	1200	
Rente	500	500	--ict		1000
Overige inkomsten	425		--alarm/telefoon/internet	2500	3000
Subtotaal	35800	35750	Nieuwsbrieven	3000	3500
			Collectievorming/beheer	1000	1000
			Educatie	1000	1000
			Lezingen	250	250
			Exposities	3500	2000
			Open Monumentendag	2350	2300
			Organisatie HVC		
			--bestuur/kantoorkosten	3000	2000
			--consumpties	300	800
			--vakbladen/lidmaatschap	200	200
			Vrijwilligers		
			--waardering vrijw.	2500	3000
			--scholing vrijw.	1000	500
			PR	1000	1000
			Subtotaal	35800	35750
Boekverkoop	500	10500	Inkoop boeken	350	10350
			Publicatiekosten	150	150
Totaal	36300	46250	Totaal	36300	46250

HVC EN HET JAAR 2009

Bestuur

Het bestuur van de Historische Vereniging Capelle aan den IJssel heeft in 2009 geen wijziging ondergaan in de personele bezetting.

In de vergadering van woensdag 25 maart 2009 zijn volgens het rooster aftredende bestuursleden Anneke Scheffer en Anna Swets direct herkozen voor een periode van 3 jaar.

De samenstelling van het bestuur per 31 december 2009:

Anneke van den Bremen	Voorzitter/Algemene Zaken
Joost van Leest	Secretaris/PR
Anna Swets	Financiën/Ledenadministratie
Anneke Scheffer	Exposities/Voorlichting
Bram van Bochove	Facilitair beheer
Vacature	Collectievorming/-beheer
Vacature	Educatie

Het bestuur heeft in 2009 maandelijks vergaderd.

Er is ontzettend veel tijd gestoken door eenieder in de terugverhuizing van de Mient naar de Bermweg, in de herinrichting van het Historisch Museum en de educatieve ruimte en de uiteindelijke officiële opening op 11 september 2009, naast de “normale” aandacht voor Open Monumentendag en de expositie “Tussen IJssel en Rotte”, die op hetzelfde tijdstip van start gingen.

Leden en vrijwilligers

Eind 2009 waren er in totaal 474 leden. Vergeleken met de stand per 31 december 2008 zijn er 15 nieuwe leden bijgekomen.

Wat vrijwilligers betreft waren er 70 personen beschikbaar die zich volledig voor de HVC ingezet hebben. Op 16 september 2009 heeft het bestuur hen als dank een excursiedag aangeboden, waarbij een bezoek werd gebracht aan het Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum.

Er heeft een informatieavond plaatsgevonden voor de suppoosten van het Historisch Museum in verband met de nieuwe expositie “Tussen IJssel en Rotte”.

EXPOSITIES

Historisch Museum

In het Historisch Museum aan de Bermweg 13 is op vrijdag 11 september 2009 de officiële opening van de expositie verricht door een nazaat van Jan Anne Beijerinck. De openingshandeling geschiedde tegelijkertijd met de openstelling van het gerestaureerde gemeal, buiten waterwerken en de machinekamer door de Dijkgraaf van het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard. Op zaterdag 12 september tijdens Open Monumentendag was de expositie en de machinekamer geopend van 10.00 uur tot 16.00 uur en trok vele belangstellenden.

“Tussen IJssel en Rotte”

5 landschappen op 1 plek

In de loop der eeuwen heeft het gebied ten oosten van Rotterdam nogal wat veranderingen ondergaan. Waar eerst een binnensee was, ontstond een veenmoeras, gevormd door de resten van waterplanten die in dit zoete water weinig voeding vonden. In eerste instantie werd dit veenmoeras ontgonnen voor de landbouw en veeteelt, tot bleek dat de turfwinning meer perspectieven bood. Eerst werd de grond met de schop afgegraven, maar toen het gebruik van de baggerbeugel in zwang kwam, werden de daarvoor in aanmerking komende gebieden veel dieper afgegraven en ontstond in de loop der eeuwen een uitgebreid plassegebied.

Dit plassegebied leverde gevaar op voor de omliggende steden en dorpen en bovendien had men de grond weer hard nodig voor de producten van land- en tuinbouw. Diverse plannen werden gemaakt voor het droogmalen van de plassen. Het definitieve plan werd gemaakt door Jan Anne Beijerinck en zijn naam werd verbonden aan één van de bij de droogmaking betrokken gemalen.

Dit gemaal het Jan Anne Beijerinckgemaal, thans in gebruik als onderkomen van de Historische Vereniging Capelle, heeft er mede voor gezorgd dat het plassegebied weer werd omgevormd tot een agrarisch gebied, tot tenslotte de verstedelijking er toe heeft geleid dat het landschap het aanzien heeft gekregen dat wij nu kennen. De expositie geeft een fraai beeld van de ontwikkeling van onze leefomgeving door de eeuwen heen. Na Open Monumentendag was de expositie iedere zaterdag van 13.00 tot 16.00 uur geopend voor belangstellenden, waarvan er tot en met eind december 560 zijn geweest.

De samenstellers van “Tussen IJssel en Rotte” zijn: Hans Bolkestein, Bram van Bochove en Anneke Scheffer.

Oude Begraafplaats, Nijverheidstraat: Blik op West

Van 2 mei 2009 tot en met 20 juni 2009 is de fototentoonstelling “Blik op West” te zien geweest.

De fototentoonstelling “Blik op West”, waarin de ontwikkelingen in en om Capelle-West in de loop der jaren te zien waren, vormde voor veel (oud) bewoners van deze wijk en overige inwoners van Capelle een feest van herkenning en voor de nieuwere inwoners van de gemeente wellicht een “eye-opener”. Van een aantal foto’s die men zag waren er nog vraagtekens, over wie en/of wat afgebeeld was, waarover we nog meer te weten zijn gekomen.

Gedurende de duur van “Blik op West” zijn er 200 bezoekers geweest.
De samenstellers van “Blik op West” zijn: Bram van Bochove, Cees Hartmans, Rein Kraaij en Anneke Scheffer.

De openingstijden van het Historisch Museum en Oude begraafplaats waren elke zaterdag van 13.00 – 16.00 uur, gedurende de tijd dat de exposities op de verschillende locaties te zien waren. Extra openingstijd was er op Open Monumentendag van 10.00 – 16.00 uur. Tijdens de openingstijd waren er steeds 2 vrijwilligers van de HVC aanwezig.

Het team van vrijwilligers bestond in 2009 uit: Diana Al, Bram van Bochove, Hans Bolkestein, Koos Bouman, Anneke van den Bremen, Clasien en Jaap de Gier, Nico Giltay, Liesbeth Koster, Janneke en Rein Kraaij, Else Lipjes, Jan Maat, Henk van der Marel, Tom Mulder, Arie Nobel, Anneke Scheffer, Anna Swets, Corry Vermaat en Paul Weyling.

Dief- en Duifhuisje

In 2009 is er wederom geen expositie ingericht, omdat het Dief- en duifhuisje door bouwwerkzaamheden direct ernaast en in de omgeving niet toegankelijk was.

Oude Begraafplaats, Nijverheidstraat

Het hele jaar is voor het publiek te zien geweest de historie van de begraafplaats en het begraven in Capelle, inclusief aandacht voor oorlogsgraven en het oorlogsmonument, ingericht door de HVC. Op 4 mei is bijzondere aandacht besteed aan de dodenherdenking. De registratie van wie waar begraven is, is inzichtelijk gemaakt door Rein Kraaij. Ten tijde van de Open Monumentendag die plaats vond op 12 september 2009 hebben vele belangstellenden hierin inzicht gekregen.

Regentenkamer

Behalve de maandelijkse rondleidingen (die m.i.v. december 2009 verschoven zijn van de 1e naar de 2e zaterdag van de maand) waren er nog 3 rondleidingen op verzoek, die varieerden van afstudeer recepties tot bijeenkomsten van culturele verenigingen. Nog steeds zijn er Capellenaren (lees bewoners van Capelle) die verbaasd zijn over deze parel aan de IJssel.

De groep rondleiders is uitgebreid met de komst van Adri de Jonge.

De vrijwilligers zijn: Aartje Bernhart (conservator), Lia van Bochove, Alie

Buys, Adri de Jonge, Beatrice van Hoeve, Willem Klaassen, Marijke van Vliet, Riet Vuik en Henny Weggeman (coördinator)

Het aantal bezoekers dat rondgeleid is bedraagt 397 . In 2008 was dit 429

OPEN MONUMENTENDAG

Op 12 september 2009 vond de 23ste editie van Open Monumentendag in Capelle aan den IJssel plaats.

Met het landelijk thema 'Op de Kaart' in de hand werden in Capelle aan den IJssel een aantal monumenten op de kaart gezet.

Het pas geopende J.A. Beijerinckgemaal en de bijbehorende expositie 'Tussen IJssel en Rotte; 5 landschappen op 1 plek' trokken zeker 300 bezoekers. Ontdekken hoe de waterhuis-

houding werkt kon men zelf ervaren in de nieuwe educatieve ruimte achter het gemaal. Medewerkers van de werkgroep Educatie hadden een speciaal programma gemaakt voor die dag. En dat de machines van het gemaal na lange tijd weer draaiden, maakte een bezoek aan het gemaal extra aantrekkelijk.

Op de begraafplaats aan de Nijverheidstraat was het ook een drukte van belang. Circa 150 mensen lieten zich door Janneke en Rein Kraaij informeren over de graven.

De Dorpskerk en het Van Cappellenhuis hadden als vanouds hun deuren geopend en trokken veel bezoekers. Meer dan 100 belangstellenden lieten zich door de 'regenten' van de HVC rondleiden in de Regentenkamer. Aansluitend kon men nog een bezoek brengen aan de Kunstmarkt bij de Dorpskerk en aan de HVC-stand, waar Arie Heuvelman en Joost van Leest goede zaken deden. Als extra attractie konden mensen meerijden met de paardentram met verhalenverteller Henk van der Pas. Jong en oud hebben hiervan genoten.

De HVC organiseert jaarlijks de Open Monumentendag, deze keer in nauwe samenwerking met de stichting Beijerinckgemaal, het Van Cappellenhuis, de Kunstmarkt en de Dorpskerk.

Open Monumentendag 2009 was wederom een groot succes dankzij de inzet van zo'n 30 vrijwilligers, zowel van binnen als van buiten de HVC. Gezamenlijk werd afgesloten met een hapje en drankje in het gemaal. En ook dat is voor herhaling vatbaar.

De HVC-werkgroep OMD bestaat uit Anneke van den Bremen (coördinator) en Rein Kraaij.

BEELDBANK

In 2009 is de groep van vrijwilligers met groot enthousiasme verder gegaan met het beschrijven en scannen van beeldmateriaal, dat op internet gezocht en bekeken kan worden. De Beeldbank is een samenwerkingsproject met het Ge-

meente-Archief Rotterdam (GAR) en de gemeente Capelle aan den IJssel, waarbij de HVC een voortrekkersrol vervult voor het GAR.

Inmiddels zijn er eind 2009 al 2300 foto's ingevoerd en zijn 1500 foto's op internet te bekijken. In oktober is een bezoek gebracht aan het nationaal archief. *De beeldbankgroep bestaat uit: Bram van Bochove (coördinator), Bert Bunt, Eeuwoud Geneugelijk, Arie de Graaff, Cees Hartmans, Hans Heere, Rein Kraaij, Anneke Scheffer, Paul Weyling en Arie Vliegenthart.*

EDUCATIE

In het voorjaar van 2009 hebben 223 leerlingen uit het basisonderwijs een bezoek gebracht aan het J.A. Beijerinckgemaal. In het najaar kwamen nog eens 146 leerlingen. In totaal hebben 369 kinderen uit groep 6/7/8 meegedaan aan de projecten Waterpas en Hoog Water. De waardering vanuit de scholen voor beide projecten is onveranderd goed te noemen.

Nieuw dit jaar was dat we ook bezoek hebben gehad van een groep volwassenen die taalcoaching volgen. Zij namen deel aan een gecombineerd project Waterpas/Hoog Water project. Voor de HVC was dit een experiment, maar zeker de moeite waard om door te zetten.

In oktober 2009 heeft de HVC ook weer deelgenomen aan de Cultuurshock voor leerlingen uit het voortgezet onderwijs 1e klas. Als project was gekozen voor 'Modern Capelle', een project dat we ook in 2007 hebben gedaan. In totaal namen 477 leerlingen deel.

De werkgroep Educatie bestond in 2009 uit: Anneke en Wim van den Bremen, Ton van Delft, Eeuwoud Geneugelijk, Nelly en Gert Groenendijk, Annelous van der Klauw, Ans de Koning, Joost van Leest, Kees Molenaar, Lisa Mostert, Tom Mulder, Arie Nobel, Henk van der Pas, Anneke Specht, Irja Verweijen-Steen-aart en Cees van Yperen.

Anneke Specht heeft in de loop van 2009 de coördinatie van het schoolbezoek uit het basisonderwijs overgenomen van Anneke van den Bremen. Ans de Koning is 2e coördinator.

DEPOT

In verband met de restauratie van het gemaal moest het depot ontruimd worden en opgeslagen in een tijdelijk gehuurde ruimte aan de Mient. Tijdens het verblijf daar zijn de dozen met documenten, knipsels etc. grofweg gesorteerd en geschoond. Medio 2009 is alles stukje bij beetje terugverhuisd en hebben alle voorwerpen en boeken hun definitieve plaats gekregen. Een aanvang is gemaakt met het catalogiseren van de boeken.

Het depot wordt beheerd door Aartje Bernhart.

KLUSSENTEAM

In 2009 is het klussteam actief geweest. Men zorgt voor het netjes houden van het groen op en rond het museumplein en voor klussen zoals het weer in

orde maken van oude voorwerpen, kleine restauraties etc. Verder heeft men meegeholpen aan de expositie “Tussen IJssel en Rotte” en de educatieve projecten van de HVC.

Het team bestaat uit Arie Heuvelman, Tom Mulder, Rook van Wijk, Johan Witkam en Cees van Yperen en is elke maandagmiddag aan de slag.

ORAL HISTORY

In 2009 heeft de werkgroep Oral History zich vooral bezig gehouden met de interviews voor het boek Van Dijkdorp tot Woonstad. Aan het eind van het jaar is men weer begonnen met het afnemen van interviews van oudere bewust geleefd hebbende Capellenaren. Verder is men bezig om de laatste mensen die nog een ervaring hebben met de tweede wereldoorlog in Europa en Indonesië op te zoeken en te interviewen.

De groep bestond uit 5 interviewers. Aan het eind van het jaar hebben zich drie nieuwe interviewers aangemeld, waardoor de groep nu uit 8 personen bestaat t.w.: Lia van Bochove, Fokko Boog, Wim van den Bremen (coördinator), Carla Daamen, Adri de Jonge, Wil van Kooij-Seinstra, Lisa Mostert en Everdien Wesselink.

NOTARIËLE AKTEN

De werkgroep bestaat uit: Suus Boef(coördinator), Anna Duivenvoorden, Frits Hartman, Janneke Kraaij, Anneke Maat en Cees van Yperen.

De meeste van hen werken thuis op de eigen PC. Er zijn door hen inmiddels ca. 3000 akten van Capelse notarissen samengevat en door het Gemeentearchief Rotterdam op zijn website (www.gemeentearchief.rotterdam.nl) toegankelijk gemaakt. Het gaat om gegevens uit de 17e, 19e en begin 20e eeuw. Daarbij gaat het niet alleen om Capelse zaken, maar ook om naburige gemeenten als Ouderkerk a/d IJssel, Krimpen a/d IJssel en Zevenhuizen. Enkele interessante vondsten worden in een vaste rubriek in de Nieuwsbrief gemeld. Er is nog voor jaren werk voorradig!

PUBLICATIES EN UITGAVEN

Nieuwsbrief

In 2009 zijn 4 nieuwsbrieven (kwartaal) uitgekomen onder de redactie van Bram van Bochove. Behalve zaken die de vereniging betreffen bestaat de inhoud vooral uit historische verhalen die op de Capelse geschiedenis betrekking hebben.

Expositieboekje “Tussen IJssel en Rotte”

5 landschappen op 1 plek

Deze publicatie werd uitgegeven als begeleiding bij de gelijknamige expositie, die nog tot medio augustus te bezichtigen is. Het glossy boekje werd tevens uitgebracht ter gelegenheid van de heropening van het Jan Anne Beijerinckgemaal en bevat behalve de ontstaansgeschiedenis van het gebied, een uitgebreid over-

zicht van het leven van Jan Anne Beijerinck en een korte geschiedenis van het gemaal. *De teksten voor dit interessante en fraaie boekwerkje zijn van de hand van Hans Bolkestein en Aart-Jan Damsteeg. De illustraties zijn verzorgd door Bram van Bochove en de eindredactie werd gedaan door Anneke Scheffer.*

Van dijkdorp tot woonstad

Een eeuw bouwen en wonen in Capelle aan den IJssel

Op woensdag 25 november 2009 is het 1e exemplaar officieel aan de toenmalige burgemeester van Capelle aan den IJssel, mevrouw Joke van Doorne onder grote belangstelling in het gemeentehuis uitgereikt.

Tot het midden van de jaren vijftig telde Capelle aan den IJssel slechts zo'n 9000 inwoners; een dijkdorp met enkele kernen. Dit boek laat zien hoe Capelle met name in de vijftig jaar daarna is gegroeid en zich heeft ontwikkeld tot de huidige woonstad met zeven verschillende wijken en 65.000 inwoners. Het was een periode waarin veel is gebouwd en het wonen veranderde. Maar ook veranderde de maatschappij, het bestuur en deed de stedenbouw zijn intrede.

“Van Dijkdorp tot Woonstad”; een eeuw bouwen en wonen in Capelle aan den IJssel, beschrijft niet alleen hoe Capelle is gegroeid, maar laat ook allerlei mensen aan het woord. Spraakmakende figuren bijvoorbeeld die vertellen over hun huizen en hoe zij het wonen erin ervaren.

Daarnaast is van elk van de woningen een bouwkundige beschrijving opgenomen. Samen vormen die woningen een belangrijk deel van de staalkaart van een eeuw bouwen en wonen in Capelle aan den IJssel.

De projectgroep bestond uit: Anneke van den Bremen (coördinatie), Wim van den Bremen, Menno van Duin, Remko de Jong, Irja Verweijen en Andries van Wijngaarden. Met assistentie van Kees Grandia, Carola Peters en de medewerkers van Beeldbank en Oral History.

Achter de toonbank en langs de weg, de kleine nering van Capelle aan den IJssel 1905-1965

Er is een flinke start gemaakt met het schrijven van het boek met bovengenoemde titel. Naast de vele interviews (75) is een aantal onderdelen t.w. het voorwoord, de verantwoording, het literatuuroverzicht en het inleidende hoofdstuk in vergevorderde staat. Er dient nog veel werk verzet te worden om de geplande datum van verschijnen, november 2011, te halen.

De werkgroep bestaat uit: Annelies van Es, Frans van Es, Henk Nijman en Paul Weyling.

PR

Er is gestaag voortgegaan met gerichte activiteiten voor de promotie van de

HVC. Er heeft in de loop van het jaar een aantal interviews plaatsgevonden o.a. voor de Vrijwilligerskrant, de WOP-kranten, Radio Capelle en diverse bladen. De HVC folder/brochure heeft in iets gewijzigde vorm een herdruk gekregen die op zoveel mogelijk punten in Capelle aan den IJssel ingezet wordt. Tevens is er goed gebruik van gemaakt bij alle markten waaraan we hebben deelgenomen t.w. Capelle West, Capelle Schenkel, Open Monumentendag en de kerst-fair in het Van Cappellenhuis. Nieuw was deelname met een stand op de 50+ lifestyle beurs.

In het begin van het jaar heeft een bijscholingscursus PR plaatsgevonden die door het instituut Stap gegeven werd.

Velerlei activiteiten en medewerking aan diverse werkgroepen worden vastgelegd door Kees Grandia, de HVC huisfotograaf.

ANDERE DOORLOPENDE ACTIVITEITEN IN 2009 ZIJN GEWEEST:

Deelname HVC aan:

- Monumentencommissie Capelle aan den IJssel (Paul Weyling)
- Programmaraad Radio Capelle (Anna Swets)
- Klankbordgroep Middelwatering West/Ivecterrein (Anna Swets)
- Cultureel Netwerk Capelle aan den IJssel (Anneke van den Bremen, Joost van Leest)
- Deelnemersraad Cultuur en Evenementen Capelle (Anneke van den Bremen)
- Cultuurwijzer (Anneke van den Bremen, Joost van Leest)
- Rubriek Capelse Histories in Maasstad/IJsselpost (Wim van den Bremen)
- Overleg met de Stichting Beijerinckgemaal (Anna Swets, Anneke van den Bremen, Anneke Scheffer, Bram van Bochove, Joost van Leest)

OVERIGE ACTIVITEITEN

Januari

- Nieuwjaarsetentje HVC vrijwilligers
- Inventarisatie Cultuur Historische Elementen

Maart

- Algemene Ledenvergadering HVC
- Lezing in de Trefterp voor de Belangenvereniging Huiseigenaren Oostgaarde

April

- Lezing in restaurant 't Hooghe Water voor de Probusclub

Mei

- Deelname met een stand op de Braderie Capelle West

Juli

- Inpakken en verhuizing van de Mient 1 naar de Bermweg 13

Augustus

- Deelname met een stand op de Schenkelmarkt

September

- Ontvangst van gasten in vernieuwde educatieruimte van restaurant China
- Deelname met een stand op de kunstmarkt tijdens Open Monumentendag

Oktober

- Deelname met een stand op de 50+ lifestyle beurs
- Bijeenkomst betreffende universitair onderzoek naar het Capelse dialect

November

- Lezing in de Trefterp voor de Filatelistenvereniging "IJssel- en Lekstreek"

December

- Deelname met een stand op de kerstfair in de tuin van het Van Cappellen-huis
- Verzorgen rondleidingen in de Regentenkamer tijdens de zaterdag van de kerstfair
- Ontvangst van een 20-tal leden en het bestuur van de naburige Historische Vereniging Prins Alexanderpolder.

VERANTWOORDING KENGETALLEN 2009

Aantal leden	= 474
Aantal nieuwsbrieven	= 4
Aantal exposities Historisch Museum	= 1
Aantal bezoekers Historisch Museum	= 760
Aantal exposities Dief- en Duifhuisje	= n.v.t
Aantal Bezoekers Dief- en Duifhuisje	= n.v.t.
Aantal lezingen/voordrachten	= 3
Aantal excursies	= 1
Aantal deelnemers excursies	= 48

De voorzitter:
Anneke van den Bremen

de secretaris
Joost van Leest

Gesproken geschiedenis

SCHIPPER VERKAIK

Dit wordt een verhaal van hard werken, zakelijk inzicht en succes.

Het begon allemaal met:

- opa Arie Verkaik (1869-1950) en oma Marrigje Cornelia van Dam (1873-1935), zij woonden aan de Bermweg, in Capelle aan den IJssel, op nummer 184.
- Hun zoon, Teunis Verkaik (1898-1974) trouwde met Goverina Terlouw (1902 -1998).

Zij kregen 6 kinderen, Arie, Wilhelmina, Hendrik, Marrigje Cornelia, Arie Christiaan en Klaas.

Dit verhaal gaat over Hendrik Verkaik, die op 12 april 1933 werd geboren.

Zijn vader, Teunis dus, had een eigen schip "*De Hoop op Welvaart*", dat in 1930 was gebouwd bij de firma Boot in Alphen aan den Rijn. Zijn postadres was bij opa Arie Verkaik, aan de Bermweg.

De kinderen voeren mee aan boord. Toen het voor Arie en Wilhelmina tijd was om naar school te gaan, trokken ze in bij oma Terlouw in Ouderkerk.

Hoe is dat voor een kind, varen op een schip?

"Je bent altijd onderweg, alleen 's zondags lig je stil. Je leeft dicht bij elkaar, achter slapen zes mensen, twee slapen in het vooronder.

Je komt in veel plaatsen, die je kunt gaan bekijken.

's Winters ben je soms ingevroren, zoals in 1938 op Texel! We brachten grind bij de marine, en vierden daar Kerstmis in de kantine. De mariniers brachten warm water voor de was. Zij brachten ook eten, stampot en erwtensoep. Mijn kleine zusje van vier was de lieveling van de manschappen.

Mijn moeder was hoogzwanger. Achter de ijsbrekers aan zijn we weer vertrokken en we vierden Oud en Nieuw in Utrecht. Op tien januari is het kindje in Ouderkerk geboren."

Toen de oorlog uitbrak lagen ze met hun schip in Duitsland, grind halen in Rees. Voor die tijd hadden ze wel gezien dat er iets stond te gebeuren, bewegingen aan de oevers en overall rubberboten. In Rees hebben ze vijftien dagen gelegen, toen was voor hen de oorlog voorbij en konden ze, met veel moeite, naar huis, naar de familie van moeder in Ouderkerk.

Toen het de beurt van Henk was om naar school te gaan, waren de grootouders te oud geworden en hun huis te klein. Als er vracht was, werd er ook in de oor-

log af en toe gevaren. Soms lagen ze ergens een week stil, en dan zei vader: "Ga maar zoeken of er een school is, dan kan je daar een paar dagen naar toe". Soms lukte dat. Zo heeft hij in Gouderak en ook in Amsterdam op school gezeten. Maar toen moest hij naar het Schippersinternaat in Vreeswijk. Dat was in mei 1941.

Eens werden ze in Ooltgensplaat volgeladen met peen en uien. De boel werd daar net onder water gezet, de bewoners werden geëvacueerd en er wilden mensen meevaren. Ze hadden hun huisraad bij zich, ze gingen naar familie, het waren er een stuk of dertig! Dat werd een volle bak. Zo hier en daar werden er onderweg een paar afgezet.

Op het Hollands Diep maakten ze een spannend moment mee. Plotseling werd er geschoten!! Angstig dachten ze dat het op hen was, maar het bleek dat er op de Moerdijkbrug op vliegtuigen werd geschoten. Via Amsterdam zijn ze tenslotte met hun peen en uien in Amersfoort beland.

Henk zat intussen op school. "Op dat internaat deden we 6 klassen in drie jaar. Alleen in de vakanties was ik thuis. Het internaat was in 1915 geopend door prins Hendrik en heette dan ook naar hem.

We sliepen er met 40 kinderen op een slaapzaal, jongens en meisjes natuurlijk streng gescheiden. Zelfs op de speelplaats was dat het geval. Er waren 4 slaapzalen.

Eten deden we aan lange tafels in de grote eetzaal, het was niet lekker, aardappels met zuurkool of zuurkool met aardappels, maar ja, het was oorlog!

Het was er streng, als je 's nachts klierde ging je urenlang op de gang of je werd onder de koude douche gezet.

School was van acht tot twaalf, van twee tot vier en van half zeven tot acht. 's Woensdags vakonderwijs, touwsplitsen en kompas lezen bij voorbeeld.

's Zaterdagmiddags gymnastiek. 's Zondags naar de kerk en verplicht wandelen.

Ik heb nog even overwogen gereformeerd te worden, want die diensten duurden veel korter!

De school vond ik fijn, ik hield van leren en de sfeer was daar goed, allemaal schipperskinderen die hetzelfde meemaakten. In 1944 werd het gebouw door de Duitsers gevorderd, en ging ik weer aan boord."

Na de oorlog heeft hij nog tot 1947 op die school gezeten.

Toen had zijn oom, Govert Terlouw, een knechtje aan boord nodig, en begon Henk zijn werkende leven. Hij was toen veertien jaar oud.

Vader Verkaik had met twee zonen een bedrijf dat zand en grind verhandelde en het ook zelf vervoerde. Ze hadden de handel in zand van de gebroeders Terlouw, Aai en Cor, uit de Groenedijk, overgenomen. Die hielden er mee op.

Ze leverden aan de firma Feenstra, die aan de Ketense Dijk een betonfabriek

had en aan de firma de Vilder, die eerst op Krimpen aan de IJssel zat, in de Stormpolder, maar later naar Amsterdam verhuisde.

In 1949 kocht Teunis Verkaik een kleine boerderij achter de Tuinstraat op Capelle-dorp. Die lag vlak achter het Veerhuis waar veerman Piet de Vries woonde. De boerderij was het eigendom van mejuffrouw Verburg. Hij was niet meer in bedrijf, zij werkte bij dokter Zandbergen, aan de Kerklaan. Wel heeft ze er nog een tijdje gewoond, want een huis was niet te krijgen in die jaren. In de voormalige stallen was toen al de kleuterschool Prinses Margriet gevestigd.

De jongste telg van de familie heeft er nog een tijdje op gezeten. De anderen konden gewoon naar school, bij meester Cupedo op de lagere school nummer 1, die was ook vlakbij. Een eindje verderop had je de tuinderij van de gebroeders Dalhuizen, daar ging je bloemen kopen op Pinkster drie!

Er liep een pad naartoe langs het Veerhuis, en je kon er ook komen door de Tuinstraat, een smalle steeg, met aan weerskanten kleine huisjes van IJsselsteen. De rioleringen kwamen daar gewoon in de goot uit. Die liep midden over de straat, en mondde uit in de sloot! Die sloot heeft Teunis Verkaik laten dempen en er riolering aan laten leggen naar een diepere sloot een eind verderop.

Het binnenvaartschip "Goverina"

Aan het eind had je nog twee huisjes die er dwars op stonden, waar de families Offerman en de Kwant woonden.

Henk weet nog wel hoe het er toen in die buurt uitzag.

“Vanaf de dijk gezien woonde Piet de Vries in het linker gedeelte van het Veerhuis. Lang geleden was dat een koffiehuis, maar het was verbouwd tot woonhuis. In het rechter gedeelte woonde eerst zijn moeder, maar toen die was overleden zaten er wisselende bewoners, ook de familie Feenstra heeft er gewoond. In het onderhuis woonden Cor Trouwborst en Corrie Broere, hij was knecht op het veer.

Rechts stonden twee huisjes tegen het Veerhuis aan, dan een stoep, en dan drie dijkhuisjes, de families Broere en Rolloos, en de dames Klaartje Oostrom, moeder en dochter, met een piepklein winkeltje in garen en band.

Links van het Veerhuis het huis van Bomhof, dan de stoep naar de Tuinstraat, dan weer drie dijkhuisjes waar Bart van Dongen woonde en de familie van der Welle, dan een groter huis met Arie Duivendijk en de familie Mes. Daarnaast een laag huisje waar Roel Vuyk woonde. Daar tegenover, aan de buitenkant van de dijk, het sigarenwinkeltje van juffrouw Bus.

Alles is verdwenen, onteigend en gesloopt eind zestiger jaren, voor de bouw van de Torenhof.”

In 1949 kwam vader Teunis Verkaik met zijn gezin aan de wal en zette hij zijn zoons op het schip. Zelf ging hij, eerst op de Solex en later met de auto, naar de schippersbeurzen en bemoeide zich met de zand- en grindhandel.

Van juli 1949 tot november 1954 voer Henk met zijn broer Arie op De Hoop op Welvaart.

Na dit eerste schip werd in 1954 een tweede schip overgenomen van een schipper uit Zwolle, de Energie. Daar ging Henk op varen met zijn jongste zus Marrigje voor de huishouding en een knecht. De thuishaven was Capelle aan den IJssel. Ze lagen daar dan gewoon op stroom, want een steiger was er niet. Aanlegplaatsen voor schepen zijn altijd een moeilijk punt geweest in Capelle aan den IJssel!! Ze waren er alleen bij bijzondere gelegenheden, want er was veel werk te doen! Het was volop wederopbouw en de Zeelandbrug werd gebouwd, overal was zand en grind nodig.

In 1963 was er een heel strenge winter. Er werd een Elfstedentocht gereden en de scheepvaart lag stil. Een mooie gelegenheid om te trouwen, dacht Henk, dan hoeven we daar niet voor te verletten! Dus trouwde hij op 17 januari 1963 met Marrigje Speksnijder uit Krimpen aan den IJssel. Zelf ook een schippersdochter heeft ze dus niet gemopperd over het weinig romantische van de tijdskeuze. Zus Marrigje ging aan de wal en trouwde met een zoon van de bovenmeester.

Er was intussen weer een schip in aanbouw bij Van Duyvendijk. Die werf werd gedreven door twee neven, je had Houten Hannes en IJzeren Hannes!

De een maakte het ijzeren gedeelte van het schip, de ander zorgde voor al het houtwerk dat aan boord zit! Die bijnamen dateerden nog uit de tijd, dat de scheepswerf vlak bij de Ouderkerkse watertoren lag.

Later namen ze de werf van Otto over en voerden Leendert en Arie, twee zonen van IJzeren Hannes, het bedrijf.

Op het nieuwe schip, de Mercurius, ging het bruidspaar varen.

De Energie werd gekocht door de matroos, maar hij bleef wel voor Verkaik werken.

In 1966 bouwde van Duyvendijk de Goverina en Henk en Marrigje stapten over! Op de Mercurius kwam een zetschipper.

Er werden twee zoons geboren, Hein op 8 juni 1967 en Teunis op 10 april 1971.

Aan boord van deze moderne schepen was ruimte genoeg, de jongens hadden een eigen slaapkamer waar ze konden spelen, ze droegen altijd zwemvestjes en leerden al jong om op te letten.

Henk had zelf zijn jeugd doorgebracht met zes kinderen op een aanzienlijk kleiner schip en er heel goede herinneringen aan over gehouden!

Toen de jongens de leerplichtige leeftijd bereikten, gingen ook zij naar het Internaat in Vreeswijk. Dat was intussen gemoderniseerd, had kleinere klassen en een minder streng regiem.

In 1973 was er weer een nieuw schip bij van Duyvendijk van de helling gelopen, de Fortuna. Henk en Marrigje stapten over. Op de Goverina kwam een zetschipper.

De Tuinstraat en omgeving gezien vanaf de Dorpskerk

Helaas is vader Teunis Verkaik in 1974 overleden. Hij was al in de jaren zestig naar Krimpen aan den IJssel verhuisd en Chris woonde in het boerderijtje tot het onteigend en gesloopt werd, eind jaren zestig. Broer Arie was gestopt met varen en woonde in IJsselstein. Daar hield hij kantoor, Chris deed er de boekhouding.

Hij kocht ook, in 1977, de helft van het Veerhuis. In de andere helft bleef mevrouw de Vries, de vrouw van Piet, met haar dochter Corrie wonen.

Veerman Piet was in 1964 overleden en het veer was opgeheven Omdat in 1958 de Algerabrug was gebouwd waren er nog maar weinig passagiers.

Toen de bewoners er uit waren werd het huis grondig gerenoveerd.

Henk nam het over van zijn broer en in 1980, op 11 november, kwam het gezin aan de wal! De Fortuna kreeg een zetschipper.

Henk Verkaik nam de zorg voor het onderhoud van de schepen op zich en ging af en toe weer varen als er een schipper ziek was of op vakantie wilde.

Daar in dat oude Veerhuis waren ze vlak bij het water, ze zagen de boten voorbij varen en er waren er heel wat bij, waarvan ze de schipper goed kenden. Even toeteren vanaf het water en zwaaien vanachter het raam!

In 1983 kwam het laatste schip van de helling, weer bij van Duyvendijk, de Neptunus.

In 2005 is het bedrijf beëindigd en werden langzamerhand alle schepen verkocht, drie aan de schipper die erop voer.

Henk en zijn vrouw Marrigje zien terug op een werkzaam en succesvol leven. Ze hebben altijd wat te praten, want wat is er veel gebeurd.

Hun huis lijkt met al het mooie glanzende hout erin wel een beetje op een schip.

Hoe blijft die trap zo mooi, na al die jaren?? Op een schip mag je nooit met je schoenen aan binnenkomen, alleen pantoffels of sokken, vandaar.

Henk weet nog veel te vertellen over dat oude stukje Capelle, waar eens het voetveer naar Krimpen was, waar de kerkklok 's zondags luidde over de kleine dijkhuisjes en waar de mannen op klepperende klompen voorbij trokken, op weg naar hun werk bij de scheepswerf van Vuyk....

*Opgetekend door Wil van Kooij-Seinstra.
November 2009*

WINDKORENMOLEN “DE HOOP”

Tot 1918 heeft er in Capelle een prachtige wipkorenmolen gestaan, genaamd “De Hoop”. Hij stond op de plaats waar nu de Mient op de IJsseldijk uitkomt. Gelukkig bestaan er nog diverse afbeeldingen van.

De laatste molenaar was Cornelis van der Erve. In de notariële archieven kwam ik een flink stuk van de 19e-eeuwse voorgeschiedenis tegen.

Cornelis van der Erve kocht de molen, toenmalig adres Dorpsstraat 33, op 23 november 1873. Hij woonde er naast, in een huis dat er nog steeds staat (Dorpsstraat 31). Hij had ook een boerenbedrijf (1). In de 35 voorafgaande jaren was de molen al vijf keer van eigenaar veranderd (2).

Op 17 december 1838 overleed Hendrik Schouten, korenmolenaar. Hij was in Capelle getrouwd met Eva de Jong en liet zeven kinderen na. Hij wordt genoemd als ‘eigenaar van windkorenmolen “De Hoop”, gelegen aan de Hoogen Schielandschen Zeedijk met onder aan de dijk gelegen woonhuis’. Na zijn dood zette zijn weduwe, als korenmolenaarster Eva Schouten, zijn werk voort. Ook hun zoon Leendert hielp een handje mee. Een en ander blijkt uit de boede-

inventarisatie van 2 december 1839, bij notaris Dirk Kleij. De taxatie van de goederen geschiedde door Otto Hoogendijk, koopman te Capelle aan den IJssel. De grond was in erfpacht, waarvoor 10 gulden per jaar plus 10 gulden windgeld werden afgedragen aan Jonkheer Jacob Cornelis Jantzoon van Erffrenten van Capelle. Het terrein grensde aan de eigendommen van Willem Otto Arie Lans (steenbakker) en Johannis van Cappellen. Waarschijnlijk omdat er geen opvolging was, werd het eigendom op 3 september 1845 openbaar geveild. Genoemde Otto Hoogendijk en Willem Otto Arie Lans hebben elk een bod uitgebracht, maar Klaas Schelling, steenbakker te Ouderkerk aan den IJssel werd voor 5.000 gulden de nieuwe eigenaar van windkorenmolen “De Hoop”. Hij zal wel iemand anders als molenaar aangenomen hebben.

Op 28 februari 1853 werden molen en woonhuis opnieuw geveild. Lodewijk Kooijman, korenmolenaar te Capelle aan den IJssel, werd de nieuwe eigenaar. In het woonhuis werd een broodbakkerij en winkelaffaire uitgeoefend. De aanwezige stenen, stroppen, strijken, bilhamer, slijpsteen, schalen en gewichten konden voor 100 gulden worden overgenomen. Drie jaar later wisselde de molen opnieuw van eigenaar: op 22 november 1856 werd hij in Ridderkerk gekocht door Krijn Pas, en weer drie jaar later op 24 maart 1859 in Barendrecht. Daarna kwam “De Hoop” weer in bezit van een Capelse korenmolenaar, Hendrik Knoop.

Uiteindelijk werd op 23 november 1873 windkorenmolen “De Hoop”, gelegen aan Dorpsstraat 33, verkocht aan Cornelis van de Erve, de laatste Capelse molenaar.

De molen werd in 1918 gesloopt, maar het woonhuis, een monument, is er nog steeds. En er zijn nog persoonlijke herinneringen. Zo vertelde Henk van der Marel, dat de bevoorrading met graan per schip plaatsvond. Daarvoor werden mannen opgetrommeld om wat bij te schnabbelen. Zij moesten de zakken graan via een smalle loopplank aan wal dragen. Onder hen was ook de grootvader van Henk van der Marel. Waarschijnlijk woog één zak 1 mud, ongeveer 70 kg (nu is maximaal 25 kg toegestaan).

Frits Hartman.

- 1 *In de HVC-uitgave “Het boerenerfgoed van Capelle aan den IJssel” (Frans van Es e.a.) staan meer bijzonderheden over de boerderij en de molenaar, onder nr. 16,*
- 2 *Zie inventarisnr. 3206, akte 94.*

VRAGEN VAN DE BEELDBANK

VAN DE BEELDBANK

Deze keer een foto van een voor velen vertrouwde omgeving: de Nijverheidstraat in Capelle-West. Wel is het een plaatje uit lang vervlogen tijden, waarschijnlijk nog van voor de Tweede Wereldoorlog en op deze plek is ook heel veel veranderd, maar toch ontegenzeggelijk de Nijverheidstraat.

We vragen dus ook niet naar waar, maar wel naar wie. Op de foto zijn diverse mensen, jong en oud, te herkennen, maar bijvoorbeeld ook een fraai automobiel.

In de tijd waarin deze foto werd genomen, was een dergelijk voertuig nog geen algemeen ingevoerd vervoermiddel, maar voorbehouden aan een kleine groep. Bovendien is het geen klein autootje, maar een echte slee. De vraag is dus ook: weet nog iemand wie de bezitter van dit fraais zou kunnen zijn: een dokter, de directeur van de scheepswerf, of ...?

Wie het weet, mag het zeggen! Graag zoveel mogelijk informatie, wij zijn er heel blij mee.

WAT LIGT ER OP DE PLANKEN VAN HET DEPOT?

WAT LIGT ER OP DE PLANKEN VAN HET DEPOT

Het afgebeelde tegeltje ligt op dit moment niet stoffig op de planken van het depot, maar opgepoetst in de vitrine van het museum.

De tegel toont de vlag van de RMS (Republik Maluku Selatan), het gemeentewapen van Capelle en een witte en een donkere duif : de relatie symboliserend tussen de Molukse en Capelse gemeenschap.

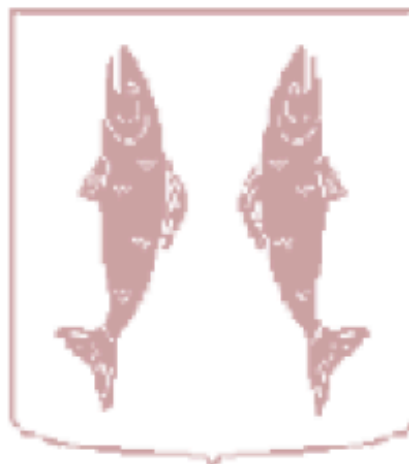
De tegel is voor een speciale gelegenheid ontworpen.

Op 31 januari 1987 werd door burgemeester Van Leeuwen de Rietkerk-herdenkingspenning uitgereikt aan de Capelse Molukkers, die daarvoor in aanmerking kwamen. Dit gebeurde in aanwezigheid van de weduwe van de minister, mevrouw Rietkerk-Zwiers, de minister van Justitie, Korthals Altes en ir. Manusama, president in ballingschap van de RMS.

Daarnaast waren de Molukse wijkraad, vele eregasten en genodigden uit de Molukse en Capelse gemeenschap aanwezig.

Gedecoreerden, eregasten en genodigden kregen tijdens de feestelijke bijeenkomst de kleurrijk geglazuurde tegel.

AVW Vakpers/BV

HISTORISCHE VERENIGING CAPELLE AAN DEN IJSSEL

Secretariaat: Postbus 136, 2900 AC Capelle aan den IJssel

Redactieadres: Rogaland 27, 2905 AP Capelle aan den IJssel

Telefoon: 010 - 284 79 09

Email: j.specht@ziggo.nl